

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 1/287
танай _____ -ны № _____ -т

Г БАЯНГОВЬ СУМЫН ЗАСАГ Г
ДАРГА Б.БАТ-АМГАЛАН ТАНАА

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд танай сумын төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг баталгаажуулах аудит хийж, аудитын тайлан дүгнэлт, албан шаардлагыг хүргүүлж байна.

Аудитаар өгсөн зөвлөмж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2024 оны 04 сарын 25-ны дотор зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2024 оны 06 сарын 15-ны дотор ирүүлнэ үү.

Хавсралт 28. хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

d:\2024 он\бичиг хэрэг\а5-албан тоот.docx 5030581

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/15/НА-СТА-ТТЗ

<p>Баянхонгор 2024 он Цахим хуудас: www.audit.mn</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 80112188 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Аудитор: Н.Бүнчинсүрэн Утас: 99049866 Цахим хаяг: bunchinsuren@audit.gov.mn</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан	13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	14
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	15
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	15
3.5.2 Авлага.....	15
3.5.3 Бараа материал.....	15
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	16
3.5.8 Өр төлбөр.....	17
Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	17
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	18
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	18
3.7 Орлогын данс	18
3.8 Зардлын данс	19
3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	20
АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	22
4.1. Ерөнхий зүйл	22
4.2 Материаллаг байдал	22
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	23
4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	23
4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	23
4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	24
4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	24
4.9 Аудитын гол асуудал.....	24
5.1. Зөвлөмж.....	Error! Bookmark not defined. 27
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	28

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал

Г БАЯН-ОВОО СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Г
Ж.ХАТАНБААТАР ТАНАА

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.06.25 № 2/99

танай _____-ны № _____-г

Г **Өөрчлөлтгүй дүгнэлт** Г

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020371

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 2,587,999.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 2,400,920.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 92.8 хувьтай биелүүлж, аймгийн төсөвт 300,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-Овоо сумын Засаг дарга, аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний 2023 оны хэрэгжилтийг 91.1 хувь гэж дүгнэсэн байна

Баян-Овоо сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Баян-Овоо сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	782,929.52	665,346.27
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	115,717.44	330,282.30
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	115,717.44	330,282.30
31210	Төгрөг	115,717.44	330,282.30
31211	Төрийн сангийн харилцах	115,717.44	330,282.30
33	АВЛАГА	304,131.25	183,039.11
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	595.57	815.40
33500	Бусад авлага	99,079.01	14,539.75
33510	Байгууллагаас авах авлага	99,079.01	14,539.75
33600	Зээлийн авлага	204,456.67	167,683.96
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	204,456.67	167,683.96
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	204,456.67	167,683.96
34	УРЬДЧИЛГАА	250.00	250.00
34710	Урьдчилгаа тооцоо	250.00	250.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	250.00	250.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	124,430.82	151,774.86
35100	Түүхий эд материал	9,285.00	12,509.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	9,285.00	12,509.00
35400	Хангамжийн материал	99,884.32	128,292.37
35410	Бичиг хэргийн материал	4,469.33	7,221.33
35420	Аж ахуйн материал	33,834.65	49,959.47
35450	Барилгын засварын материал	0	3,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	61,580.35	68,111.57
35600	Мал амьтад	15,261.50	10,973.49
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	238,400.00	0
36100	Барааны нөөц	238,400.00	0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,648,562.77	2,598,722.08
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,648,562.77	2,598,722.08
39200	Биет хөрөнгө	1,623,694.77	2,573,854.08
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,867,920.53	2,917,227.62
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-712,867.45	-862,877.02
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	281,630.00	302,210.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-179,640.00	-209,478.50
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	274,573.80	306,973.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-217,628.97	-237,081.30
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	83,724.84	94,874.84
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-56,963.71	-65,949.00
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	209,800.00	209,800.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-67,000.00	-75,392.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	321,072.56	416,072.56
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181,243.83	-222,843.92
39217	Ном	317.00	317.00
39300	Биет бус хөрөнгө	24,868.00	24,868.00
39301	Програм хангамж	850.00	850.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-850.00	-850.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	24,868.00	24,868.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,431,492.29	3,264,068.36
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	4,541.92	3,353.23
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,541.92	3,353.23
41300	Өглөг	4,541.92	3,353.23
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,791.92	603.23
41360	Бусад өглөг	2,750.00	2,750.00

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,700.00	2,700.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	50.00	50.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,426,950.36	3,260,715.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,426,950.36	3,260,715.13
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	519,452.58	519,452.58
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	519,452.58	519,452.58
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,715,543.38	2,549,308.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,955,058.69	1,715,543.38
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-4,239,515.31	833,764.76
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	191,954.40	191,954.40
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,431,492.29	3,264,068.36

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,119,192.05	1,818,137.96
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	298,575.92	515,428.69
110	Орлогын албан татвар	239,184.09	300,264.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	239,184.09	300,264.57
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	204,555.01	259,377.76
110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,323.46	18,541.07
110003	Хөрөнгийн орлого	15,824.07	20,145.74
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,481.55	2,200.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	35,598.59	57,174.08
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,646.38	4,138.87
113002	Бууны албан татвар	2,070.00	2,100.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	31,882.21	50,935.21
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	23,793.24	157,990.05
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	17,326.55	15,450.02
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,200.11	2,236.15
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	650.00	550.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,476.44	12,663.87
1181	Газрын төлбөр	4,180.66	142,346.02
118101	Газрын төлбөр	4,180.66	142,346.02
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,222.65	0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,222.65	0
1183	Бусад татвар	63.38	194.00
118301	Бусад татвар	63.38	194.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	276,016.98	1,269,128.62
120	Нийтлэг татварын бус орлого	276,016.98	1,269,128.62
120003	Торгуулийн орлого	3,011.50	3,565.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,742.55	6,411.68
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,387.55	4,800.52
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	355.00	1,611.16
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	226,300.89	1,184,887.09
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	39,962.05	74,264.86
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,544,599.15	33,580.64
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	14,618.70	23,263.50
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,618.70	23,263.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	10,891.10	10,317.15
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0	4,075.57

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,891.10	5,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	1,241.58
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,519,089.35	0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	522,121.31	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	487,306.50	0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	509,661.54	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,931,381.90	2,161,475.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,931,381.90	2,161,475.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,122,327.24	1,879,549.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	277,695.00	427,212.12
210101	Үндсэн цалин	277,695.00	307,373.23
210102	Нэмэгдэл	0	119,838.89
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,718.29	53,185.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,718.29	36,335.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0	4,274.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0	3,419.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0	843.20
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0	8,311.77
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,552.54	43,626.87
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,094.65	6,816.00
210302	Түлш, халаалт	31,457.89	36,810.87
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	72,276.96	147,459.38
210401	Бичиг хэрэг	5,293.79	8,076.73
210402	Тээвэр, шатахуун	34,818.63	43,575.52
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	500.00	448.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,414.30	12,857.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,911.80	78,023.33
210408	Бараа материал акталсны зардал	7,338.44	4,478.80
2105	Нормативт зардал	0	3,960.50
210502	Хоол, хүнс	0	3,960.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,973.10	23,147.10
210604	Урсгал засвар	7,973.10	23,147.10
2107	Томилолт, зочны зардал	3,523.80	7,703.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,523.80	7,703.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	372,729.35	907,348.16
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	366,970.15	901,214.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300.00	500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	835.51	926.55
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	287.22	655.77
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	37.50	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.00	3,210.00
210807	Газрын төлбөр	444.97	541.54
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	290.00	300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	318,858.20	265,907.57
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,273.07	7,471.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,500.00	158.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	297,085.13	258,277.77
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	809,054.66	281,925.80
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,319.54	32,147.20
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,519.54	0

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	30,997.20
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800.00	650.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	777,735.11	249,778.60
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	773,144.81	249,778.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,396.30	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	194.00	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	187,810.16	-343,337.77
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,427,325.47	13,173.29
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	870.30	13,173.29
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	210.00	0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	4,176,515.22	0
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	249,729.95	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-4,239,515.31	-356,511.05

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /					
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,248,819.7	1,205,312.9	4,383,516.9	6,837,649.6
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	519,452.6	191,954.4	1,715,543.4	2,426,950.4
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	519,452.6	191,954.4	5,955,058.7	6,666,465.7
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-729,367.1	-1,013,358.5	1,571,541.8	-171,183.9
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-4,239,515.3	-4,239,515.3
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	519,452.6	191,954.4	1,715,543.4	2,426,950.4
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	519,452.6	191,954.4	2,549,308.1	3,260,715.1
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	519,452.6	191,954.4	1,715,543.4	2,426,950.4
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	833,764.8	833,764.8

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөг/			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,112,639.52	635,668.98
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	298,575.92	515,428.69
110	Орлогын албан татвар	239,184.09	300,264.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	239,184.09	300,264.57
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	204,555.01	259,377.76
110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,323.46	18,541.07
110003	Хөрөнгийн орлого	15,824.07	20,145.74
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,481.55	2,200.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	35,598.59	57,174.08
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,646.38	4,138.87
113002	Бууны албан татвар	2,070.00	2,100.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	31,882.21	50,935.21
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	23,793.24	157,990.05

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	17,326.55	15,450.02
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,200.11	2,236.15
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	650.00	550.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,476.44	12,663.87
1181	Газрын төлбөр	4,180.66	142,346.02
118101	Газрын төлбөр	4,180.66	142,346.02
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,222.65	0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,222.65	0
1183	Бусад татвар	63.38	194.00
118301	Бусад татвар	63.38	194.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	18,440.96	87,959.64
120	Нийтлэг татварын бус орлого	18,440.96	87,959.64
120003	Торгуулийн орлого	3,011.50	3,565.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	15,429.46	84,394.64
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,452.36	82,783.48
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,977.10	1,611.16
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,795,622.65	32,280.64
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	14,618.70	23,263.50
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,618.70	23,263.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	10,891.10	9,017.15
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0	2,775.57
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,891.10	5,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	1,241.58
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,770,112.85	0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	773,144.81	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	487,306.50	0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	509,661.54	0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,682,007.73	971,819.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,682,007.73	971,819.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	862,730.68	916,408.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	324,870.27	428,620.64
210101	Үндсэн цалин	221,421.70	304,137.01
210102	Нэмэгдэл	45,167.57	124,483.64
210104	Урамшуулал	2,890.73	0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	55,390.27	0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,286.90	53,185.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,332.39	36,335.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,991.90	4,274.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,391.26	3,419.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	596.24	843.20
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,975.11	8,311.77
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	217,418.45	254,243.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,279.76	17,653.88
210302	Түлш, халаалт	192,488.89	235,389.59
210303	Цэвэр, бохир ус	2,649.80	1,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	46,384.46	63,035.89
210401	Бичиг хэрэг	3,857.10	5,018.20

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210402	Тээвэр, шатахуун	22,730.00	28,589.82
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	650.00	745.00
210404	Ном, хэвлэл	988.00	460.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	15,359.91	20,427.36
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,799.45	7,795.50
2105	Нормативт зардал	0	2,990.30
210502	Хоол, хүнс	0	2,990.30
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,653.10	42,771.70
210604	Урсгал засвар	10,653.10	42,771.70
2107	Томилолт, зочны зардал	3,487.80	7,703.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,487.80	7,703.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	13,737.14	17,453.73
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,967.94	11,016.87
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300.00	500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	835.51	926.55
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275.22	655.77
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	49.50	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.00	3,513.00
210807	Газрын төлбөр	444.97	541.54
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300.00	300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	208,892.56	46,404.49
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	203,392.56	42,416.06
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,500.00	3,988.43
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	819,277.06	55,410.70
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,319.54	32,147.20
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,519.54	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	30,997.20
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800.00	650.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	787,957.51	23,263.50
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	773,144.81	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,618.70	23,263.50
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	194.00	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	430,631.79	-336,150.17
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	641,734.31	640,860.79
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	641,734.31	640,860.79
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	641,734.31	640,860.79
220001	Барилга байгууламж	628,564.81	617,310.79
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	13,169.50	23,550.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-641,734.31	-640,860.79
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-211,102.52	-977,010.96
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	326,819.96	115,717.44
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	115,717.44	330,282.30

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	зөрүү	хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,797,327.7	1,559,293.6	238,034.1	86.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,093,440.3	961,982.8	131,457.5	88.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,060,443.1	929,835.6	130,607.5	87.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	454,383.5	428,620.6	25,762.9	94.3
210101	Үндсэн цалин	315,983.5	304,137.0	11,846.5	96.3
210102	Нэмэгдэл	138,400.0	124,483.6	13,916.4	89.9
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,807.3	53,185.2	3,622.1	93.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,629.0	36,335.9	2,293.1	94.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,544.6	4,274.8	269.8	94.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,635.7	3,419.5	216.2	94.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	908.9	843.2	65.7	92.8
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,089.1	8,311.8	777.3	91.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	278,164.9	254,243.5	23,921.4	91.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,912.7	17,653.9	4,258.8	80.6
210302	Түлш, халаалт	251,032.2	235,389.6	15,642.6	93.8
210303	Цэвэр, бохир ус	5,220.0	1,200.0	4,020.0	23.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	65,248.5	64,185.9	1,062.6	98.4
210401	Бичиг хэрэг	5,045.5	5,018.2	27.3	99.5
210402	Тээвэр, шатахуун	28,608.1	28,589.8	18.3	99.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,534.9	745.0	789.9	48.5
210404	Ном, хэвлэл	460.0	460.0	0.0	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	20,600.0	20,427.4	172.6	99.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,000.0	8,945.5	54.5	99.4
2105	Нормативт зардал	3,000.0	2,990.3	9.7	99.7
210502	Хоол, хүнс	3,000.0	2,990.3	9.7	99.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	65,200.0	65,171.7	28.3	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	22,400.0	22,400.0	0.0	100.0
210604	Урсгал засвар	42,800.0	42,771.7	28.3	99.9
2107	Томилолт, зочны зардал	8,870.8	7,703.0	1,167.8	86.8
210702	Дотоод албан томилолт	8,870.8	7,703.0	1,167.8	86.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,085.5	7,330.9	754.6	90.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,100.0	894.0	206.0	81.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.0	500.0	0.0	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,000.0	926.6	73.5	92.7
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	771.5	655.8	115.7	85.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50.0	0.0	50.0	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,764.0	3,513.0	251.0	93.3

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210807	Газрын төлбөр	600.0	541.5	58.5	90.3
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300.0	300.0	0.0	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,682.6	46,404.5	74,278.1	38.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	116,282.6	42,416.1	73,866.5	36.5
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,400.0	3,988.4	411.6	90.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,997.2	32,147.2	850.0	97.4
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,997.2	32,147.2	850.0	97.4
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,000.0	500.0	500.0	50.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,997.2	30,997.2	0.0	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000.0	650.0	350.0	65.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	703,887.4	597,310.8	106,576.6	84.9
220001	Барилга байгууламж	703,887.4	597,310.8	106,576.6	84.9
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,797,327.7	1,656,169.2	141,158.5	92.1
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	578,323.0	0.0	578,323.0	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	578,323.0	0.0	578,323.0	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,064,637.7	1,571,774.5	-507,136.8	147.6
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,064,637.7	1,008,256.6	56,381.1	94.7
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	563,517.9	-563,517.9	#DIV/0!
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	154,367.0	84,394.6	69,972.4	54.7
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	110,621.1	82,783.5	27,837.6	74.8
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,000.0	1,611.2	1,388.8	53.7
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	40,745.9	0.0	40,745.9	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	43,549.0	-43,549.0	#DIV/0!
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	140,424.6	-140,424.6	#DIV/0!
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	52	52	0.00	100.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	0.00	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	0.00	100.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	25	0.00	100.00
620001	Удирдах ажилтан	10	10	0.00	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13	0.00	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	0.00	100.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	25	25	0.00	100.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11	0.00	100.00
650010	Гэрээт ажилтан	6	6	0.00	100.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8	0.00	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/ мянган төгрөгөөр / ТЭЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	10,317.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	10,317.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	10,122.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,122.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,122.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	194.3
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	194.3
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	194.3
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	10,317.1
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	10,317.1
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,075.6
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,241.6

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газар нь орчин үеийн тэргүүний техник хэрэгсэл нэвтрүүлсэн өндөр боловсрол, мэргэжил, туршлага, дадлагатай хүн, хүний нөөцөөр хамгийн оновчтой хэрэгжих магадлал, тооцоо өндөртэй зорилго зорилтыг тодорхойлж цомхон чадварлаг бүтцээр төрийн үйлчилгээг байгууллага иргэдэд хөнгөн шуурхай хүртээмжтэй үзүүлэхэд оршино.

Засаг даргын тамгын газар нь стратеги зорилт тус бүрийн хүрээнд тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн үйл ажиллагааны дор дурдсан гол зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна

- Эрх зүйн сургалт сурталчилгааны өргөжүүлж системчлэлийг боловсронгуй болгох
- Нотариатын иргэний бүртгэл, иргэд байгууллагын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолыг хамгаалах
- Засаг даргад бодлогын зөвлөгөө туслалцаа арга зүйн зөвлөгөө өгөх
- Төрийн архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандартыг хангах
- Төсвийг үр ашигтай удирдаж байгууллын зорилго зорилтыг хангах
- Төрийн болон орон нутгийн өмчид хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулж үр ашгийг нэмэгдүүлэх

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баянговь сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ийн дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 832,576.1 мянган төгрөгөөр буюу 34.2 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	115,717.4	330,282.3	214,564.86
Авлага	304,131.3	183,039.1	(121,092.1)
Урьдчилгаа	250.0	250.0	-
Бараа материал	362,830.8	151,774.9	(211,056.0)
Үндсэн хөрөнгө	3,064,756.7	4,273,193.8	1,208,437.1
Хуримтлагдсан-элэгдэл	(1,416,194.0)	(1,674,471.7)	(258,277.8)
Нийт хөрөнгө	2,431,492.3	3,264,068.4	832,576.1
Өр төлбөр	4,541.9	3,353.2	(1,188.7)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,426,950.4	3,260,715.1	833,764.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,431,492.3	3,264,068.4	832,576.1

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 115,717.4 мянган төгрөг байсан бөгөөд эцсийн үлдэгдэл 330,282.3 мянган төгрөг болж 214,564.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	115,717.4	330,282.3	214,564.9	10.1
Дүн	115,717.4	330,282.3	214,564.9	10.1

Эх сурвалж: Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 330,282.3 мянган төгрөг нь орон нутгийн Ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл 189,857.7 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 94,220.4 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 46,204.2 мянган төгрөг тус тус байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 304,131.1 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 183,038.9 мянган төгрөг болж 121,092.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл

/ мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	845.5	1,065.4	219.9
Байгууллагаас авах авлага	99,079.0	14,539.8	(84,539.3)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	-	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	204,456.6	167,684.0	(36,772.6)
Дүн	304,381.1	183,289.1	-121,092.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 91.5 хувь буюу 167,683.9 мянган төгрөг нь хоршоо хөгжүүлэх сангийн сангийн авлага, 7.9 хувь буюу 14,539.7 мянган төгрөг нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	350.0	348.4	-1.6	0.2
ИТХ	495.6	717.0	221.4	0.4
СХС	204,456.7	167,684.0	-36,772.7	91.5
ОНХСан	99,079.0	14,539.8	-84,539.3	7.9
НИЙТ ДҮН	304,381.3	183,289.1	-121,092.1	100.00

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд өмнөх оноос хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага 17.9 хувиар, орон нутгийн хөгжлийн авлага 7.9 хувиар буурсан байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 362,830.7 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 106,774.9 мянган төгрөг болж, 256,055.8 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	9,285.0	12,509.0	3,224.0
Бичиг хэргийн материал	4,469.3	7,221.3	2,752.0
Аж ахуйн материал	33,834.6	4,959.5	-28,875.1
Барилгын засварын материал		3,000.0	3,000.0
Мал амьтад	15,261.5	10,973.5	-4,288.0
Бусад хангамжийн материал	61,580.3	68,111.6	6,531.3
Нөөцийн бараа	238,400.0	0.0	-238,400.0
Дүн	362,830.7	106,774.9	-256,055.8

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 106,774.9 мянган төгрөг болж 256,055.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөнд бүртгэлтэй 238,400.0 мянган төгрөгийн нөөцийн бараанд бүртгэлтэй хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөнд шилжүүлэн бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	4,613.5	10,272.7	5,659.2	6.8
ЗДТГ	119,817.4	141,502.2	21,684.8	93.2
ОНХС	238,400.0		(238,400.0)	-
НИЙТ ДҮН	362,830.8	151,774.9	-211,056.0	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 203,823.3 мянган төгрөгийн бараа материалаас 129,558.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 74,264.9 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 414,879.3 мянган төгрөгийн бараа материалаас 264,764.1 мянган төгрөгийг зарцуулж орон нутгийн хөгжлийн сангийн бусад хангамжийн материалд бүртгэлтэй 58,287.6 мянган төгрөгийг үндсэн хөрөнгөнд шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	203,823.3	Хасагдсан	414,879.3
Худалдан авсан	129,558.4	Худалдсан, зарцуулсан	397,227.2
Шилжүүлсэн авсан	73,931.0	шилжүүлсэн	17,652.1
Шилжүүлэн авсан бүтцийн өөрчлөлтөөр	48.5		
бусад	285.4		

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3,064,756.6 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 4,273,193.7 мянган төгрөг болж 1,208,437.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	3,039,038.6	4,247,475.7	1,208,437.1	99.4
Барилга байгууламж, орон сууц	1,867,920.5	2,917,227.6	1,049,307.1	68.3
Тээврийн хэрэгсэл	281,630.0	302,210.0	20,580.0	7.1
Машин тоног төхөөрөмж	274,573.8	306,973.8	32,400.0	7.2
Тавилга эд хогшил	83,724.8	94,874.8	11,150.0	2.2
Зам гүүрийн байгууламж	209,800.0	209,800.0	0.0	4.9
Дуусаагүй барилга байгууламж			0.0	0.0

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Номын фонд	317.0	317.0	0.0	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	321,072.5	416,072.5	95,000.0	9.7
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	25,718.0	25,718.0	0.0	0.6
Программ хангамж	850.0	850.0	0.0	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	24,868.0	24,868.0	0.0	0.6
НИЙТ ДҮН	3,064,756.6	4,273,193.7	1,208,437.1	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэлд 99.4 хувь ЗДТГ, 0.6 хувь нь ИТХ-ийн хөрөнгө байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	17,906.3	26,506.3	8,600.0	0.6
ЗДТГ	3,046,850.5	4,246,687.6	1,199,837.1	99.4
НИЙТ ДҮН	3,064,756.7	4,273,193.8	1,208,437.1	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 1,208,437.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь ЗДТГ нь төсвийн хөрөнгөөр 14,950.0 мянга, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ЗДТГ-ын шинэ барилга 888,649.6 мянга, 2 ширхэг мотоцикл 5,500.0 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 290,659.5 мянган төгрөгийг тус тус шилжүүлэн авсан, ИТХ нь 8,600.0 мянган төгрөгийн төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан холбоотой байна.

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	1,208,437.0	Хасагдсан	0.00
Худалдан авсан	23,550.0	Худалдсан	
Шилжүүлэн авсан	1,184,887.0	Шилжүүлсэн	

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 4,541.9 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 3,353.2 мянган төгрөг болж 1,188.7 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	4,541.9	3,353.2	(1,188.7)	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,791.9	603.2	(1,188.7)	18.0
Байгууллагад төлөх өглөг	2,700.0	2,700.0	-	80.5
Хувь хүмүүст өгөх өглөг	50.0	50.0	-	1.5
Дүн	4,541.9	3,353.2	(1,188.7)	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь 3,353.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд 2,700.0 мянган төгрөг нь ОНХС, 53.2 мянган төгрөг нь ЗДТГ-ын өглөгийн үлдэгдэл байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ЗДТГ	1,841.9	53.2	(1,188.7)	19.5
ОНХС	2,700.0	2,700.0	-	80.5
ДҮН	4,541.9	3,353.2	(1,188.7)	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 2,426,950.1 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 3,260,714.9 мянган төгрөг болж, 833,764.8 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	519,452.5	519,452.5	-	15.9
Өмч: - төрийн			-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1,715,543.3	2,549,308.1	833,764.8	78.2
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	191,954.3	191,954.3	-	5.9
Дүн	2,426,950.1	3,260,714.9	833,764.8	100.0

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 833,764.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2022.12.15-ний өдрийн хуралдаанаар 10/07 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 336,095.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 5,000.0 мянга, нийт 341,095.0 мянган төгрөгөөр баталсан ба сумын ИТХ-ын 2023.07.07-ний өдрийн 14/06 дугаар тогтоолоор 44,422.1 мянган төгрөгийн орлогыг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	380,517.1	515,428.3	137,911.2	135.5
ЦХТА орлого /суутган/	255,022.1	259,377.7	4,355.6	101.7
ҮХЭД хөрөнгийн албан татвар	3,200.0	4,138.8	938.8	129.3
Бууны татвар	1,995.0	2,100.0	105.0	105.3
ИОТХ	15,000.0	18,541.0	3,541.0	123.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,000.0	2,236.1	236.1	111.8
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	20,600.0	20,145.7	(454.3)	97.8
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	4,000.0	2,200.0	(1,800.0)	55.0
Малд ногдуулах албан татвар	50,000.0	50,935.2	935.2	101.9
Газрын төлбөр	5,200.0	142,346.0	137,146.0	2,737.4
Газрын дуудлага худалдаа	3,000.0			
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	20,000.0	12,663.8	(7,336.2)	63.3
ТТАМАТөлбөр			50.0	110.0
	500.0	550.0		
Бусад татвар	-	194.0	194.0	#DIV/0!
2.Татварын бус орлого	5,000.0	3,565.0	(1,435.0)	71.3

2.1.Хүү торгуулийн орлого	5,000.0	3,565.0	(1,435.0)	71.3
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	3,000.0	-	(3,000.0)	-
Нийт дүн	388,517.1	518,993.3	136,476.2	133.6

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 133.6 хувь буюу 136,476.2 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 4,355.7 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварыг 938.9 мянга, иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар хувь хүний албан татвар 3,541.1 мянга, бууны албан татварыг 105.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамжийг 236.1 мянга, газрын төлбөрийн орлогыг 137,146.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын орлогыг 50.0 мянга, малын тоо толгойн албан татварыг 935.2 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин хадгаламжийн хүүгийн орлогыг 454.3 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 1,800.0 мянга, хог хаягдлын хураамжийн орлого 7,336.1 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 3,000.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 1,435.0 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу төвлөрсөн байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 3,000.0 мянган төгрөгийн орлогыг оруулахаар төлөвлөж 1,611.2 мянган төгрөгийн орлого төвлөрсөн байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 69,056.7 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 41,564.4 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн өвс тэжээлийн орлогоос 41,564.4 мянган төгрөгийн орлого оруулахаар төлөвлөж 41,210.3 мянган төгрөг төвлөрсөн байна.

3.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,797,327.7 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж 1,559,293.6 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 961,982.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 597,310.8 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Нийт зарлага ба зээлийн дүн	1,797,327.7	1,559,293.6	238,034.1	86.8
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	126,651.300	96,529.933	30,121.367	76.2
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	126,151.3	96,029.9	30,121.4	76.1
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	500.0	500.0	0.0	100.0
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	641,207.800	636,845.450	4,362.350	99.3
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	461,352.9	459,440.4	1,912.5	99.6
80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	99,077.7	97,080.9	1,996.8	98.0
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	31,997.200	31,647.2	350.0	98.9
81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	780.000	766.2	13.9	98.2

81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	28,000.000	27,993.4	6.6	100.0
82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	20,000.000	19,917.4	82.6	99.6
70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	703,887.4	597,310.8	106,576.6	84.9
80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	75,564.4	77,013.3	-1,448.9	101.9
83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	333,595.8	268,190.3	65,405.5	80.4
73402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	198,237.4	198,237.4	0.0	100.0
83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	50,000.0	7,380.0	42,620.0	14.8
83406 ОНХС -бусад	46,489.8	46,489.8	0.0	100.0
71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	28,131.9	16,908.7	11,223.2	60.1
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	28,131.9	16,908.7	11,223.2	60.1
71702 Соёл урлаг	61,005.2	53,891.2	7,114.0	88.3
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	61,005.2	53,891.2	7,114.0	88.3
71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	36,009.8	33,540.9	2,468.9	93.1
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	36,009.8	33,540.9	2,468.9	93.1
71802 Ерөнхий боловсрол	124,631.7	122,174.3	2,457.4	98.0
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	124,631.7	122,174.3	2,457.4	98.0
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	75,802.6	2,092.3	73,710.3	2.8
82611 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	75,802.6	2,092.3	28,935.6	84.2

Эх сурвалж: Баянговь сумын Засаг даргын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.9.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд сумын ИТХ-ын 2022.12.20-ний өдрийн хуралдаанаар 10/05 дугаар тогтоолоор нийт 1,561,448.2 мянган төгрөгийг баталсан ба сумын ИТХ-ын 2023.07.07-ний өдрийн 14/06 дугаар тогтоолоор 235,879.5 мянган төгрөгийг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	126,651.2	86,172.9	40,478.3
Засаг даргын Тамгын газар	641,207.9	483,117.0	158,090.9
Сургууль	124,631.7	124,631.7	0.0
Цэцэрлэг	36,009.8	36,009.8	0.0
Эрүүл мэндийн төв	28,131.9	28,131.9	0.0
Соёлын төв	61,005.2	61,005.2	0.0
Сум хөгжүүлэх сан		80,056.7	-80,056.7
Орон нутгийн хөгжлийн сан		662,323.0	-662,323.0
Нийт дүн	1,017,637.7	1,561,448.2	-543,810.5

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2022.12.15-ний өдрийн хуралдаанаар 10/07 дугаар тогтоолоор анх 1,561,448.2 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.07-

ний өдрийн 14/06 дугаар тогтоолоор 235,879.5 мянган төгрөгөөр өсгөж 1,797,327.7 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 578,323.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 606,952.2 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 385,517.1 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 44,564.4 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 69,056.7 мянган төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн орлогоос, 112,914.3 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн болон санхүүгийн дэмжлэгээс авах санхүүжилтээс 1,064,637.7 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 563,517.9 мянга, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 84,394.6 мянга, нийт 1,712,550.2 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэн 56,381.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №16. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	641,207.8	636,845.5	4,362.4	99.3	2,973.5
ИТХ	126,651.3	96,529.9	30,121.4	76.2	30,144.0
Соёлын төв	61,005.2	53,891.2	7,114.0	88.3	7,114.0
Сум хөгжүүлэх сан	75,802.6	2,092.3	73,710.3	2.8	
Сургууль	124,631.7	122,174.3	2,457.4	98.0	2,457.4
Цэцэрлэг	36,009.8	33,540.9	2,468.9	93.1	2,468.9
ЭМТ	28,131.9	16,908.7	11,223.2	60.1	11,223.2
ОНХС	703,887.4	597,310.8	106,576.6	84.9	-
Нийт дүн	1,797,327.7	1,559,293.6	238,034.1	86.8	56,381.1

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,559,293.6 мянган төгрөг буюу 86.8 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын урсгал зардлыг 4,362.4 мянга, ИТХ-ын урсгал зардлыг 30,121.4 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн зардлыг 106,576.6 мянга, хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүйтэй холбоотой 73,710.3 мянга, соёлын төвийн урсгал зардлыг 7,114.0 мянга, ЕБС-ийн урсгал зардлыг 2,457.4 мянга, цэцэрлэг 2,468.9 мянга, эрүүл мэндийн төвийн урсгал зардлыг 11,223.2 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.9.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгө 4,075.6 мянга, дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 5,000.0 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 1,241.6 мянга нийт 10,317.1 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж

10,122.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 194.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,300.0	9,017.1	10,317.1
ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц	1,300.0	2,775.6	4,075.6
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		5,000.0	5,000.0
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		1,241.6	1,241.6
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,300.0	8,822.8	10,122.8
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,300.0	8,822.8	10,122.8
Төсөвт төвлөрүүлсэн	0.0	194.3	194.3

Эх сурвалж: Баянговь сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн гүйцэтгэж ахлах аудитор М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар үе шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 02 дүгээр сарын 26-ний өдрийн 36 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баянговь сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Б.Бат-Амгалан, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга Б.Наранбаяр нар зурж байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн

эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 80 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн 1,404,356.7 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 14,043.6 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 9,830.5 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон *Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.*

4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим сайтад 5 сая төгрөгөөс дээш орлого 18 гүйлгээний 679,059.6 мянга, зарлагын 18 гүйлгээний 505,441.0 мянга, тендерт шалгаруулсан худалдан авах ажиллагааны 6 төсөл арга хэмжээний 176,183.4 мянган төгрөгийг хугацаанд байршуулсан байна.

4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баянговь сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад зөрчил илрээгүй.

4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 3,086.8 мянган төгрөгийн 3 алдаа зөрчил илэрснээс зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага, 3,086.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй 2 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 06 дугаар сарын 26-ний өдрийн 130 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	0	1	0			100.0
Зөвлөмж	2	3,086.8	2	3,086.8			100.0
Нийт	3	3,086.8	3	3,086.8			100.0

4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй

4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 28,000.0 төгрөгөөр баталж 27,993.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 6.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Тухайн онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 27,993.4 мянган төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд үүнээс гамшгаас хамгаалах зардал болон иргэдэд буцалтгүй тусламжид 4,205.0 мянган төгрөг зарцуулж 23,788.4 мянган төгрөгийг шагнал урамшуулал, уралдаан тэмцээн, хүлээн авалт, мал тооллогын зардал гэх мэт зардлуудад зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-д "Зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 15 дугаар зүйлийн 15.1-д "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно", 15.1.3-д "Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", 15.1.5-д "Төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 1.1. "Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргад хуулиар олгогдсон бүрэн эрхтэй зөрчилдөхгүй, урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсны улмаас тухайн төсвийн жилийн дундуур зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээ, зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгө (цаашид "нөөц хөрөнгө" гэх)-өөс санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг тайлагнахад энэ журмыг мөрдөнө", 2.1.5-т "Энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээ", гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

4.9 Аудитын гол асуудал

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баянговь үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 2023 оны жилийн эцсийн хэрэгжилтийг 82.6 хувьтай дүгнэсэн байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 1,797,327.7 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 1,559,293.6 мянган төгрөгийг зарцуулж 86.8 хувийн биелэлттэй байна.

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 585,517.1 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 518,993.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 133.6 хувь 136,476.2 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 4,355.7 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварыг 938.9 мянга, иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар хувь хүний албан татвар 3,541.1 мянга, бууны албан татварыг 105.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамжийг 236.1 мянга, газрын төлбөрийн орлогыг 137,146.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын орлогыг 50.0 мянга, малын тоо толгойн албан татварыг 935.2 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин хадгаламжийн хүүгийн орлогыг 454.3 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 1,800.0 мянга, хог хаягдлын хураамжийн орлого 7,336.1 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 3,000.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 1,435.0 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу төвлөрсөн байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баянговь сумын Засаг даргын харьяа 1 байгууллагыг дүгнэлтэд өгч 3 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл					
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан		Зөрчилгүй	Хязгаарла лттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
ЗДТГ	1	1	1				1			
ИТХурал	1	1		1						
ОНХС	1	1		1						
СХС	1	1		1						
НИЙТ ДҮН	4	4		3		0	1	0		0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 144,941.7 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 14,980.6 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулж 250.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 129,710.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 5 албан шаардлага өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
	Тоо	Дүн	Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЗДТГ	3	21,465.1			1	250.0	2	21,215.1		
ОНХСан	1	2,535.0					1	2,535.0		
СХС	3	14,980.6	3	14,980.6						
СТА зөрчлийн дүн	7	38,980.7	3	14,980.6	1	250.0	3	23,750.1		
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ	2	105,960.0					2	105,960.0		
Нийцлийн аудитын дүн	2	105,960.0	-	-	-	-	2	105,960.0		
Нийт дүн	9	144,941.7	3	14,980.6	1	250.0	5	129,710.1	0	-

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 38,980.7 мянган төгрөгийн 7 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 105,960.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Хүснэгт 19. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
	Засаг даргын Тамгын газар	127,425.6			
1	Оны эхэнд 250.0 мянган төгрөгийн цалингийн урьдчилгааны үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд энэ нь ажлаас гарсан хүний урьдчилгаа тул тайлант хугацаанд барагдуулаагүй байна.	250.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Отгонжаргал Д.Энхжаргал
2	Тайлант онд 21215.1 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн зарлага гаргасан ба тухайн авто тээврийн хэрэгслийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солихдоо байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл нь шийдвэр гаргаагүй байна	21,215.1	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Отгонжаргал Д.Энхжаргал
3	Тухайн байгууллагын санхүүгийн тайланд 12.434 м2 газар бүртгэлтэй байгаа бөгөөд Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгаанд 577084м2 газар бүртгэлтэй байна	0.0	Албан шаардлага өгсөн		Д.Отгонжаргал Д.Энхжаргал
4	Тухайн онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 27,993.4 мянган төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд үүнээс гамшгаас хамгаалах зардал болон иргэдэд буцалтгүй тусламжид 4,205.0 мянган төгрөг зарцуулж 23,788.4 мянган төгрөгийг шагнал урамшуулал, уралдаан тэмцээн, хүлээн авалт, мал тооллогын зардал гэх мэт зардлуудад зарцуулсан байна	23,788.4	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Отгонжаргал Д.Энхжаргал
5	Тайлант онд шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 805,910.4 мянган төгрөгийн 16 гүйлгээ мэдээлэхээс 48,135.1 мянган төгрөгийн 5 гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 203,822.0 мянган төгрөгийн 10 гүйлгээ мэдээлэхээс 87,591.9 мянган төгрөгийн 2 гүйлгээг мэдээлээгүй байна.	82,172.1	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Д.Отгонжаргал Д.Энхжаргал
	Сум хөгжүүлэх сан	14,980.6			

1	ХХС-ын зээлийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийн зээлийн үлдэгдлийн хяналтын программаас 2023.10.01-ны байдлаар гарган зээлийн тулгат хийхэд өмнөх онуудад зээлийг төлж үлдэгдэлгүй болсон зээлдэгч нарын мэдээлэл дээр илүү төлөлттэй гарган хасах тэмдэгтэй илэрхийлэгдэх мөн үлдэгдэлгүй зээлдэгч нарын нэр дээр зээл дутуу төлсөн, хүү илүү төлсөн, нэмэгдсэн гэх мэт 2161871 төгрөгийн бичилт байгаа тул программд залруулж цэвэрлэж тохируулах бичилт хийх.	2,161.9	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Бат-Амгалан Б.Энхжаргал
2	ХХС-ийн авлагын дансны нэгтгэлийн үлдэгдлийг 2023.10.01-ны үлдэгдлээр тулган шалгахад 2023.01.01-ны байдлаар зээлийн сарын мэдээний нэгтгэлээр нийт 24 зээлдэгчтэй холбоотой 217,655,269 төгрөгийн үлдэгдэлтэй байхад (хасах тэмдэгтэй тоог залруулахад 219,817,140 төгрөг болж зөрүү 15,360,467 төгрөг байна) санхүүгийн Э тайлангаар 204,456,672.63 төгрөгөөр зээлийн үлдэгдлийг зөрүүтэй илэрхийлсэн байна.	12,818.7	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Бат-Амгалан Б.Энхжаргал
3	Сумын ЗДТГ-ын нэр дээр бүртгэлтэй 1,458,637 төгрөгийн зээл байгааг 2014.06.02-д ахуйн үйлчилгээний тоног төхөөрөмж гутлын үйлдвэрлэл эрхлэхээр тоног төхөөрөмж авсан зээлдэгч Г.Эрдэнэтуяагийн нэр дээр бүртгэн залруулга хийх	0.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Бат-Амгалан Б.Энхжаргал
Орон нутгийн хөгжлийн сан		2,535.0			
1	Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон 2,535,000 (Хоёр сая таван зуун гучин таван мянган) төгрөгийн төлбөрийн актыг барагдуулахаар Засаг даргын нөөц 2023 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн А/65 дугаар захирамжаар хөрөнгөөс гарган ТИТАНИК ПИКЧЕРС ХХК-ны харилцах дансанд 09 дүгээр сарын 22 өдөр шилжүүлсэн боловч тус компаниас буцаан актын төлбөрийг шилжүүлээгүй байна.	2,535.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Бат-Амгалан Б.Энхжаргал
Нийт дүн		144,941.2			

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа зөрчил давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

5.1. Зөвлөмж

1.Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг ирүүлэхдээ төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр 54.5 дэх хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь “Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна”, 54.5.4 дэх “Хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний биелэлт, тасарсан бол шалтгаан” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 -д заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлэх зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Баянговь сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр тайланг ирүүлээгүй	1	0						1	0
Дүн	1	0						1	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуультай холбоотой зөрчил									

-----oO-----